

Tautas vēlēta prezidenta atbalstītāji – paši kūtri

Jānis LASMANIS

Pie darba ķērusies Saeimas Juridiskās komisijas darba grupa, kas izvērtēs iespējamo Valsts prezidenta pilnvaru paplašināšanu un ievēlēšanas kārtības maiņu. Otrdienas sēdes apmeklētība gan neliecināja, ka visas par tautas vēleto prezidentu aģitējošās partijas šis jautājums patiešām interesētu.

«Rodas iespaids, ka tautas vēlēts prezidents tiek piesaukts brīžos, kad tas politiski ir izdevīgi, nevis nopietnu nolūku dēļ,» saka darba grupas vadītājs Ringolds Balodis. Vienlaikus viņš pieļauj, ka deputātiem kūtrumu uzdzinušas vasaras pēdējās saulainās dienas, un cer, ka līdz ar Saeimas rudens sesijas sākšanos situācija mainīsies.

Tomēr tas ir fakts – uz darba grupas sēdi nebija ieradies Latvijas Reģionu apvienību pārstāvošais Juris Viļums un no Nacionālās apvienības Imants Parādnieks. Abas šīs partijas priekšvēlēšanu laikā prezidenta ievēlēšanu uzticēt tautai izvirzīja kā vienu no savām prioritātēm. Par J. Viļuma neierašanās iemesliem informācijas nav, bet ziņāms, ka I. Parādnieks tā vietā, lai iekļautos grupas darbā, nodevis savam tradicionālajam Zemgales vasaras apceļojumam un sarunām ar vēlētājiem.

R. Balodis skaidro, ka darba grupa šīs Saeimas sasaukuma laikā iecerējusi izvērtēt katru Satversmes trešās daļas (regulē Valsts prezidenta pilnvaras un ievēlēšanas kārtību) pantu, lai darba beigās, pieliekot punktu neauglīgām diskusijām, varētu pieņemt kompetentu lēmumu par Valsts prezidenta pilnvaru paplašināšanas nepieciešamību.

Politikis atzīst, ka nevar izslēgt iespēju, ka, paplašinot Valsts prezidenta pilnvaras, var rasties nepieciešamība arī paredzēt Satversmē, ka prezidentu ievēl tauta, taču pagaidām par to esot pārāgri spriest.

«Ja gadījumā mēs tiešām būtiski palielināsim Valsts prezidenta pilnvaru apjomu, tad varam nonākt līdz jautājumam par prezidenta ievēlēšanas modeļa maiņu. Ja notiks pretējais un deputāti nenāks līdz nozīmīgām pilnvaru palielināšanas idejām, tad jautājums par ievēlēšanas modeļa maiņu atkritis pats par sevi,» saka R. Balodis.

TICĪBU NAV ZAUDĒJIS. Saeimu atlaidušais Valdis Zatlers joprojām uzskata, ka viņa lēmums valstij nesis tikai labu, un, turpinot piedalīties valstiski nozīmīgos procesos, cer novērst dažas Satversmes tēvu valsts pamatlikumā pieļautas nepilnības

dis, kas personīgi atbalsta šādas valsts pamatlikuma izmaiņas.

Pirmajā darba grupas pilnvērtīgajā sēdē tās dalībnieki uzklaušīja īsu ekspertu atstāstu par līdz šim piedāvātajiem Satversmes grozījumiem.

Piemēram, kādreizējā Valsts prezidenta Valda Zatlera juridiskā padomniece Inese Libiņa-Egnere atgādināja, ka V. Zatlers savulaik rosinājis paplašināt prezidenta tiesības nominēt valsts augstākās

amatpersonas. Šobrīd prezidents ir tiesīgs izvirzīt tikai Satversmes aizsardzības biroja un Nacionālo bruņoto spēku vadītājus, bet saskaņā ar V. Zatlera ieceri prezidentam vajadzētu uzticēt arī Augstākās tiesas, Valsts kontroles un citu augstu valsts amatpersonu izvirzīšanu balsojumam Saeimā.

V. Zatlers, kas līdz šim ir vienīgais Latvijas Valsts prezidents, kurš veiksmīgi rosinājis Saeimas atļāšanu, arī vēlētos Satversmē vienkār-

šot kārtību, kādā prezidents un arī tauta var atlaist parlamentu.

Grupas nākamajā sēdē politiķi ķersies klāt pirmajiem prezidentu skarošajiem Satversmes pantiem, kas nosaka viņa vecumu, pilnvaru ilgumu un iespēju savienot amatus. Šajos pantos R. Balodis grozījumus neprognozē. Vienīgā maz ticamā rekomendācija varētu paredzēt, ka par Valsts prezidentu var kļūt persona, kas sasniegusi 35, nevis 40 gadu vecumu. ■